

Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse
Postboks 1093
5809 BERGEN

Deres referanse
24/00075

Vår referanse
24/00047-2

Initialer

Dato
Oslo, 19.04.2024

Høringsvar fra Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo (AHO): Forslag til forskrift om undervisnings- og forskningsstillinger og rekrutteringsstillinger

Vi viser til høring om forslag til forskrift om undervisnings- og forskningsstillinger og rekrutteringsstillinger, og takker for muligheten til å komme med innspill i denne prosessen.

Kvalifikasjonskrav for undervisnings- og forskningsstillinger

Generelt om kvalifikasjonskrav

AHO støtter forslaget i § 2.7 knyttet til forenkling i kravene for krav til den utdanningsfaglige kompetansen, og at den enkelte institusjon fastsetter krav til hver enkelt stillingskategori. Vi støtter også at det kan gjøres unntak fra kravet dersom institusjonen kan legge til rette for at kompetansen oppnås innen to år og det gjøres unntak for ekstraervert (§2-8).

AHO er skeptisk til krav om å beherske norsk på minimum nivå B2 for utdannings- og forskningsstillinger og A1 for rekrutteringsstillinger for å bli tilkjent kompetanse i stillingen. Det er imidlertid svært viktig at det kan gjøres unntak fra kravet om norskferdigheter dersom institusjonen legger til rette for at kompetansen oppnås innen tre år fra ansettelsestidspunktet og at det gjøres unntak for ekstraervert (§2-8).

Generelt om kvalifikasjoner på kunstnerisk grunnlag

AHO støtter at listen over fagområder som kan rekruttere undervisningspersonale på grunnlag av kunstneriske kvalifikasjoner ikke videreføres. AHO er imidlertid svært kritisk til det vi opplever som en svekkelse av kvalifikasjonskravene til førsteamanuensis og professor på kunstnerisk grunnlag.

Nåværende krav i kunstneriske førstestillinger er «*[doktorgrad] eller dokumentert kunstnerisk virksomhet eller utviklingsarbeid på høyt internasjonalt nivå*». Forslaget er nå «*[doktorgrad] eller kompetanse på tilsvarende nivå dokumentert [ved] kunstnerisk utviklingsarbeid av samme omfang og kvalitet*». Den første formuleringen skiller

mellom «kunstnerisk virksomhet» og «kunstnerisk utviklingsarbeid», og begge teller. Den nye innebærer at «kunstnerisk virksomhet» fases ut og at bare «kunstnerisk utviklingsarbeid» skal telle.

Slik vi oppfatter det legges det her til grunn ny begrepsforståelse og ny begrepsbruk, sammenlignet med det som er lagt til grunn i uh-loven (både gjeldende og ny versjon) og i gjeldende forskrift om ansettelse og opprykk. Dette er brudd med Justisdepartementets veileder om ensartet terminologi i lov- og forskriftsarbeid, og kan bidra til uklarheter knyttet til begrepsbruk.

AHO støtter ikke at bestemmelsen om ansettelse basert på «dokumentert kunstnerisk virksomhet på høyt internasjonalt nivå» avvikles i den nye forskriften.

Det er også svært viktig at kompetanse i kunstnerisk utviklingsarbeid kan opparbeides utenfor universitets- og høyskolesektoren, slik høringsnotatet presiserer. En betydelig andel av kunstnerisk utviklingsarbeid skjer i dag og i overskuelig fremtid i kunstnerisk virksomhet utenfor utdanningsinstitusjonene. Det betyr at det fortsatt vil være gode søkere til undervisnings- og forskerstillinger som rekrutteres fra virksomhet utenfor universitets- og høyskolesektoren både nasjonalt og internasjonalt.

Krav til doktorgrad

Samtidig er kravet om norsk doktorgrad eller tilsvarende utenlandsk doktorgrad godkjent som tilsvarende, som finnes i dagens forskrift, foreslått fjernet. Dette begrunnes med at det europeiske kvalifikasjonsrammeverket sikrer likeverdighet. Dette er imidlertid en svak begrunnelse innenfor kunstnerisk utviklingsarbeid/artistic research, der det er store variasjoner i den faglige innretningen av doktorgradsprogrammer og av kravene til kunstneriske kvalifikasjoner.

En alternativ formulering, som ivaretar de ulike motforestillingene som er framsatt her, inkludert å ivareta kravet til relevant kunstnerisk kompetanse, og som er i tråd med begrepsbruken i uh-loven, kan være f.eks.

- a. vitenskapelige kvalifikasjoner på høyt internasjonalt nivå, dokumentert ved norsk doktorgrad innen aktuelt fagområde, utenlandsk doktorgrad godkjent som likeverdig med norsk doktorgrad, eller kompetanse på tilsvarende nivå dokumentert ved vitenskapelig arbeid av samme omfang og kvalitet, eller
- b. kunstneriske kvalifikasjoner på høyt internasjonalt nivå innen aktuelt fagområde, dokumentert ved norsk doktorgrad i kunstnerisk utviklingsarbeid, utenlandsk doktorgrad godkjent som likeverdig med norsk doktorgrad, eller ved dokumentert kunstnerisk virksomhet og utviklingsarbeid med en særlig fordypning som er relevant for fagområdet,

Med unntak av de forbehold som anført over støtter AHO forslag til kvalifikasjonskrav for førsteamanuensis.

Kvalifikasjonskrav for universitetslektor (§2-2)

I dagens struktur har AHO ingen stillinger innen det såkalte dosentløpet, men med de foreslåtte endringene blir universitetslektor en del av dette løpet. Dette vil få konsekvenser for karriereløp ved at universitetslektor ikke kan benyttes som en vei inn til AHO slik stillingsstrukturen er i dag. AHO støtter ikke forslaget. For personer i kunstnerisk praksis kan en (deltids) universitetslektorstilling være en alternativ karrierevei inn i førsteamanuensis/professorløpet. AHO reagerer også at det ikke skal være mulig å søke opprykk fra høyskolelektor til førsteamanuensis, selv om f.eks høyskolelektor tar doktorgraden og satser på en vitenskapelig karriere.

Kompetansevurdering ved ansettelse, overgang og opprykk i undervisnings- og forskningsstillinger

AHO støtter forslagene når det gjelder kompetansevurdering ved ansettelse, overgang og opprykk i - og forskningsstillinger.

Sammensetting av sakkyndig komité: Praksis ved AHO er at det hovedsakelig benyttes komitemedlemmer som er ansatt i academia, og at det aldri brukes mer enn ett komitemedlem fra bransje. Fra AHOs perspektiv er forslaget derfor uproblematisk.

Ansettelsesvilkår for rekrutteringsstillinger

AHO støtter ikke forslaget om språkkrav for regulering av språkkrav for postdoktor og stipendiater. Med mange utenlandske kandidater anses språkkravet som problematisk og mindre hensiktsmessig for stipendiat- og postdoktorstillinger ved AHO. Opplæringen vil foregå utenfor de tre årsverkene som er satt av til stillingene og kreve mye av stipendiaten i form av økt arbeidsbelastning innenfor uendrede rammer for ansettelsestid.

AHO støtter ikke forslaget om at vitenskapelig assistent skal ha de samme regler for permisjon og forlengelse som de øvrige rekrutteringsstillingene. Dette fordi vitenskapelig assistent ikke har et selvstendig prosjekt, men ofte er en del av et større prosjekt. Ved lengre fravær vil dennes oppgaver måtte ivaretas av andre, og ved en forlengelse kan man stå uten konkrete oppgaver. AHO støtter heller ikke kvalifikasjonskravet for vitenskapelig assistent, da et krav om bachelorgrad i praksis utelukker studenter på integrerte studieløp.

Videre arbeid

HK. dir vil utarbeide en veileder til forskriften for å sikre en mest mulig enhetlig etterlevelse av regelverket, og AHO vil presisere at det er vesentlig at kunst, arkitektur og designfagene er representert i dette arbeidet.

Med hilsen

Irene Alma Lønne

Rektor

Svetlana Trofimova

Seniorrådgiver HR

Dokumentet er elektronisk godkjent.